

Чекліст

МУЗИКА В РЕСТОРАНІ: ЯК ВИКОРИСТОВУВАТИ ПРАВОМІРНО

1. КОЛИ РЕСТОРАНУ ПОТРІБЕН ДОЗВІЛ

Коли використання музики в ресторані потребує дозволу?

Коли музика звучить для відвідувачів ресторану – у залі, на терасі, під час заходу, виступу, для персоналу або як фон – мова йде про **публічне виконання, яке потребує Дозволу**.

Публічне виконання – це подання творів, виконань або фонограм за допомогою технічних засобів чи наживо у місці, де присутні або можуть бути присутні особи, які не належать до звичайного кола сім'ї чи близьких знайомих.

Ресторан є відкритим для гостей комерційним простором, тому прослуховування музики в ньому не вважається приватним або сімейним використанням.

Правова підстава:

- ➔ стаття 424 Цивільного кодексу України – право використовувати об'єкти інтелектуальної власності та виключне право дозволяти чи забороняти використання.
- ➔ стаття 426 Цивільного кодексу України – використання об'єкта права інтелектуальної власності іншою особою здійснюється з дозволу особи, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності.
- ➔ стаття 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» – визначення публічного виконання;
- ➔ стаття 12 Закону – майнові права автора, зокрема право дозволяти або забороняти публічне виконання твору.
- ➔ п.3. стаття 20 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського і (або) суміжних прав».

Чи потрібен дозвіл, якщо музика звучить лише як фон?

Так. Закон не встановлює винятку для «тихої», «фонової» або «атмосферної» музики.

Не має вирішального значення:

- наскільки голосно звучить музика;
- чи є вона головною частиною послуги;
- чи береться з гостей окрема плата за її прослуховування;
- чи впливає музика на вартість страв;
- чи відвідувачі спеціально приходять її слухати.

Важливим є сам факт публічного використання охоронюваної музики в межах діяльності ресторану.

Правова підстава: стаття 424, 426 Цивільного кодексу України, статті 1 і 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права», п.3. ст. 20 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського і (або) суміжних прав».

Чи можна назвати певну музику «легальною»?

Коректніше говорити не про «легальну музику», а про **правомірність конкретного способу її використання**.

Композиція може бути правомірно розміщена на Spotify, YouTube або іншому сервісі, але це не означає, що ресторан автоматично отримує право відтворювати її для гостей.

Для правомірного використання музики у закладі необхідно отримати дозвіл від організації колективного управління (ОКУ), яка управляє майновими правами на відповідний репертуар або представляє правовласників. Саме ліцензія ОКУ підтверджує право на публічне виконання музичних творів у межах наданого репертуару. Громадська організація «Українська агенція з авторських та суміжних прав» (далі – ГО «УААСП») наразі представляє найбільший в Україні авторський репертуар українських та іноземних музичних творів, що дає можливість користувачам отримати дозвіл на використання значного масиву музичних творів шляхом укладення одного договору.

Якщо ж користувач отримує дозвіл безпосередньо від правовласника, він має переконатися, що такий дозвіл:

- надає право саме на публічне виконання;
- охоплює територію України;
- діє протягом відповідного строку;
- на який репертуар має повноваження правовласник, чи поширюється на весь репертуар, який фактично використовується у закладі.

Саме тому для більшості ресторанів, кафе, магазинів, салонів краси та інших закладів отримання ліцензії від ОКУ є найбільш простим і надійним способом забезпечити законне використання музики, без необхідності окремо з'ясовувати правовласників кожного музичного твору.

Де проходить межа між вільним використанням і порушенням?

Використання твору без дозволу допускається лише у випадках, прямо передбачених законом, і за дотримання всіх установлених умов.

Наприклад, закон регулює цитування, використання для навчання, інформування про поточні події та інші спеціальні випадки. Звичайне відтворення музики для створення атмосфери в ресторані до таких випадків, як правило, не належить.

Якщо музика використовується у комерційній діяльності закладу, то таке використання **ЗАВЖДИ** потребує дозволу на публічне виконання від організації колективного управління. Водночас існують твори, строк правової охорони яких закінчився і які перейшли до суспільного надбання. Як правило, це відбувається після спливу 70 років після смерті автора. Такі твори можуть використовуватися без отримання дозволу щодо авторських прав.

Окремо слід враховувати, що **народна творчість (фольклор)** також не охороняється авторським правом. Однак сучасні **аранжування, обробки, переклади, адаптації та інші похідні твори**, створені на основі творів, що перебувають у суспільному надбанні або є об'єктами народної творчості, є самостійними об'єктами авторського права. Тому використання саме таких версій творів може вимагати отримання відповідного дозволу.

Наприклад, народна пісня може бути вільною для використання, але її сучасне аранжування, створене конкретним композитором чи аранжувальником, охороняється законом і не може використовуватися без дозволу правовласника.

Правова підстава: розділ Закону України «Про авторське право і суміжні права», що регулює випадки вільного використання творів.

Чи відрізняються правила для української та зарубіжної музики?

Загальний принцип однаковий: для публічного використання охоронюваних музичних творів необхідно отримати відповідний дозвіл.

Україна забезпечує охорону авторських і суміжних прав як українських, так і іноземних правовласників відповідно до міжнародних договорів та Закону України «Про авторське право і суміжні права». Тому використання іноземної музики у ресторані, кафе чи магазині також потребує Дозволу від організації колективного управління ГО «УААСП».

ГО «УААСП» представляє найбільший в Україні авторський репертуар українських та іноземних музичних творів та має договори про взаємне представництво з іноземними організаціями колективного управління, договори з видавництвами та субвидавництвами.

Саме завдяки цим договорам ГО «УААСП» уповноважена видавати дозволи на використання відповідного іноземного авторського репертуару в Україні, збирати авторську винагороду за його використання та перераховувати її відповідним іноземним організаціям для подальшої виплати авторам.

2. ЯКІ ПРАВА МАЄ ВРЕГУЛЮВАТИ РЕСТОРАН

Які права необхідно врегулювати – авторські, суміжні чи обидві категорії?

Під час публічного виконання або публічного сповіщення музичного запису одночасно використовуються:

- авторські права на музичний твір (музику та/або текст);
- суміжні права виконавців, виконання яких зафіксовано у фонограмі;
- суміжні права виробника фонограми, який здійснив її запис.

Тому для повного врегулювання використання музики необхідно врахувати як авторські, так і суміжні права.

Наразі Користувач (кафе, бари, ресторани і тд.) укладає з ГО «УААСП»:

договір про надання дозволу на використання об'єктів авторського права (музичних творів);

договір про виплату справедливої винагороди за використання фонограм (або) зафіксованих у них виконань, під час створення яких використано відповідні музичні твори на які надано дозвіл на використання.

Такий механізм передбачений Перехідними положеннями Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав». На період дії воєнного стану та протягом 12 місяців після його припинення організація колективного управління, яка здійснює добровільне колективне управління авторськими правами на відповідний музичний твір, уповноважена також збирати справедливую винагороду за використання фонограм і виконань, у яких зафіксовано цей музичний твір.

Після сплати авторської винагороди та справедливої винагороди в порядку, визначеному законом, Користувач не матиме зобов'язань перед будь-якими правовласниками щодо сплати винагороди за відповідне використання твору, виконання, фонограми та (або) відеограми за відповідний період.

Правова підстава:

- ➔ стаття 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;
- ➔ Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і суміжних прав», зокрема пункт 4 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» (підпункт 4).

3. З КИМ УКЛАДАТИ ДОГОВІР

Хто може надати ресторану право використовувати музику?

Залежно від ситуації це можуть бути:

- безпосередньо автор або інший правовласник (видавець);
- організація колективного управління.

Водночас важливо враховувати, що кожен правовласник, музичний видавець чи інша уповноважена особа може надавати дозвіл лише щодо того каталогу творів і лише в обсязі майнових прав, які вона фактично представляє. Якщо у закладі використовується музика різних авторів і різних правовласників, отримання дозволів безпосередньо від кожного з них може вимагати укладення кількох окремих договорів.

Крім того, у випадку використання іноземного репертуару права музичних видавців зазвичай обмежуються лише видавничою часткою авторських прав і не охоплюють авторську частку. У такому випадку отримання дозволу від музичного видавця чи того хто його представляє, не врегульовує правове використання твору, користувачу, обов'язково, необхідно отримати дозвіл на авторську частку. Наразі в Україні саме ГО «УААСП» здійснює колективне управління авторськими правами на найбільший український та іноземний авторський репертуар і видає дозволи на використання авторської та видавничої частки таких творів.

Отже, весь необхідний об'єм прав вже представлені в репертуарі ГО «УААСП», тому отримавши дозвіл, користувач отримує можливість врегулювати використання широкого авторського репертуару за одним Договором.

**Як правило, музичні видавці представляють лише власний або обмежений каталог творів. Тому якщо у ресторані використовується музика, права на яку належать різним видавцям чи правовласникам, користувач повинен отримувати дозвіл від кожного з них окремо. На практиці це може означати укладення трьох, п'яти або навіть більшої кількості договорів.*

ГО «УААСП» об'єднує репертуар великої кількості українських та іноземних правовласників і музичних видавців, представляє найбільший в Україні авторський репертуар, а також здійснює представництво іноземного репертуару на підставі договорів про взаємне представництво з іноземними організаціями колективного управління.

Саме тому в більшості випадків користувачу достатньо укласти один договір з ГО «УААСП», щоб отримати дозвіл на використання широкого каталогу українських та іноземних музичних творів.

Правова підстава: Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і суміжних прав».

Як перевірити організацію, яка пропонує укласти договір?

Перед укладенням договору користувачу варто переконатися, що організація колективного управління має законні підстави для здійснення колективного управління у відповідній сфері та представляє репертуар, який фактично використовується закладом.

Рекомендуємо перевірити:

- чи внесена організація до Реєстру організацій колективного управління;
- який репертуар і які категорії майнових прав вона представляє;
- які права охоплює запропонований договір;
- які тарифи застосовуються;
- чи виконує організація вимоги законодавства щодо прозорості своєї діяльності.

Важливо! На період дії воєнного стану та до спливу 12 місяців після його припинення або скасування нові конкурси з визначення акредитованих організацій колективного управління не проводяться. Конкурси можуть бути оголошені лише у тих сферах, у яких на дату припинення або скасування воєнного стану відсутня акредитована організація.

Крім інформації, розміщеної на офіційному вебсайті Міністерства економіки та довілля України, варто ознайомитися з інформацією, опублікованою на вебсайті самої організації колективного управління. Закон зобов'язує ОКУ забезпечувати відкритість своєї діяльності та оприлюднювати актуальну інформацію про свою діяльність, тарифи, договори, репертуар, звіти та інші відомості, визначені законодавством.

ГО «УААСП» забезпечує відкритий доступ до інформації про свою діяльність, а також розміщує локальний електронний каталог репертуару, права на який представляє. Якщо користувача цікавлять конкретний перелік музичних творів, він може звернутися до ГО «УААСП» для отримання консультації та підтвердження, чи входить відповідний твір до репертуару, який організація представляє, і чи може вона надати дозвіл на його використання.

Правова підстава:

- ➔ Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» (щодо вимог до прозорості діяльності організацій колективного управління);
- ➔ пункт 5 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» (щодо особливостей проведення конкурсів під час воєнного стану).

Чи достатньо того, що компанія називає себе «ліцензійною» або «офіційним постачальником музики»?

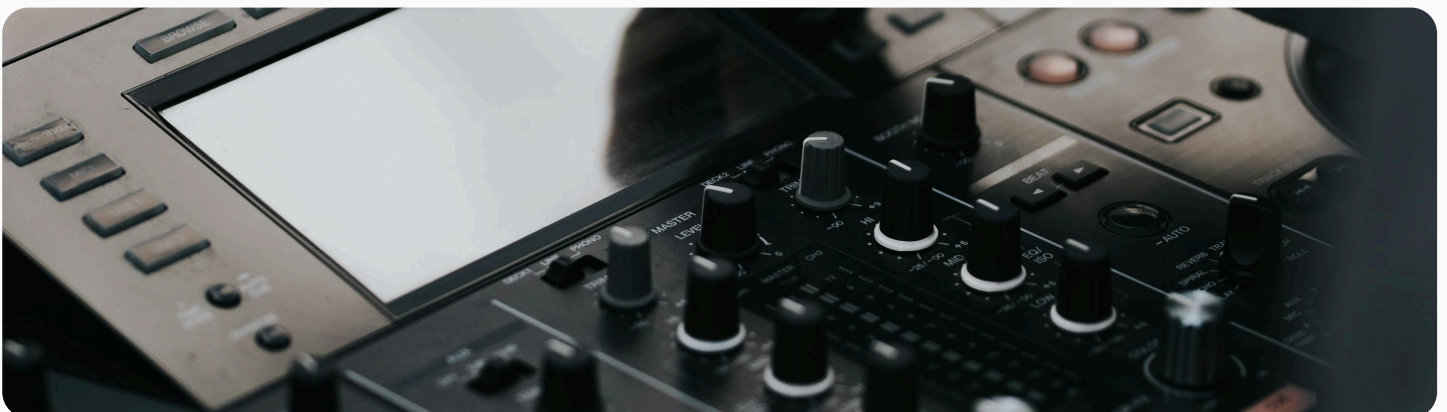
Ні. Такі формулювання самі по собі не підтверджують наявність у компанії прав на надання дозволу для публічного виконання музики.

Перед укладенням договору варто перевірити:

- чиї інтереси представляє компанія;
- який репертуар і які майнові права охоплює договір;
- чи поширюються права на територію України;
- чи не потрібно отримувати додаткові дозволи.

Особливу увагу слід звернути на умови договору. У договорах багатьох музичних видавців та постачальників музики прямо передбачено, що авторська винагорода (роялті) за публічне виконання музичних творів на території України сплачується через організацію колективного управління, яка представляє відповідний репертуар на підставі договорів про взаємне представництво з іноземними ОКУ.

Тому договір із музичним видавцем або постачальником музики не завжди означає, що користувач урегулював усі авторські права. Наразі саме ГО «УААСП» представляє найбільший в Україні авторський репертуар українських та іноземних творів, співпрацює з іноземними організаціями колективного управління та здійснює збір авторської винагороди за використання такого репертуару в Україні.

Водночас послуга зі створення плейлиста, музичного оформлення закладу або надання доступу до музичного сервісу не є тотожною наданням дозволу на публічне виконання музичних творів.

Організація колективного управління діє виключно в межах повноважень, наданих їй правовласниками та законом, і не може вибірково формувати плейлисти, визначати окремих користувачів чи надавати переваги певним компаніям або сервісам. Для ОКУ всі користувачі перебувають у рівних умовах відповідно до законодавства та встановлених правил управління правами.

ГО «УААСП» співпрацює з низкою партнерських музичних сервісів та може рекомендувати їх користувачам, як постачальників послуг із музичного оформлення закладів.

При цьому договір про надання таких послуг користувач укладає безпосередньо з відповідним музичним сервісом, а дозвіл на публічне виконання музичних творів із репертуару, який представляє ГО «УААСП», отримує окремо шляхом укладення договору з ГО «УААСП».

Якщо компанія, яка надає послуги з формування плейлистів чи музичного супроводу, стверджує, що її послуга повністю врегульовує всі права на використання музики, користувачу варто перевірити документальне підтвердження таких повноважень: які саме права передані, ким вони надані та чи має така компанія право видавати відповідні дозволи на публічне виконання. Саме право дозволяти або забороняти використання творів належить авторам або особам, які законно отримали відповідні повноваження.

Правова підстава: Закон України «Про авторське право і суміжні права» та Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав».

Як діяти, якщо ресторан раніше працював з однією організацією, а тепер не знає, з ким укласти договір?

Рекомендуємо:

- визначити, як саме заклад використовує музику;
- з'ясувати, які майнові права необхідно врегулювати;
- перевірити, чи внесена організація до Реєстру організацій колективного управління;
- з'ясувати, який репертуар та які права вона представляє;
- ознайомитися з проєктом договору та перевірити, чи не потребує використання музики укладення додаткових договорів з іншими правовласниками або ОКУ.

Якщо заклад використовує широкий український та іноземний авторський репертуар, доцільно звернутися до ГО «УААСП», яка представляє найбільший в Україні авторський репертуар, співпрацює з іноземними організаціями колективного управління та надає консультації щодо необхідного оформлення прав. Фахівці ГО «УААСП» допоможуть визначити, які саме права необхідно врегулювати у вашому випадку.

На офіційному вебсайті Міністерства економіки та довкілля України можна перевірити Реєстр організацій колективного управління, інформацію про сфери їх діяльності та інші відомості, передбачені законодавством. Водночас, з урахуванням особливостей правового режиму воєнного стану, конкурси з акредитації у відповідних сферах наразі не проводяться.

4. ДОГОВІР І ВАРТІСТЬ

Який договір потрібно укласти ресторану?

Для законного використання музики в закладі необхідно врегулювати всі майнові права, які виникають під час її публічного виконання.

Наразі користувачу необхідно:

- отримати **дозвіл на використання музичних творів** (об'єктів авторського права);
- укласти договір про **виплату справедливої винагороди** за використання фонограм і виконань у випадках, передбачених законодавством.

Важливо: коли ці правовідносини врегульовуються через організацію колективного управління, відповідні договори мають укладатися з тією самою організацією колективного управління, яка має належні повноваження на управління відповідними авторськими правами. Не може бути ситуації, коли користувач сплачує одній організації за авторські права, а іншій – за ті самі способи використання фонограм і виконань, якщо така організація не має відповідних повноважень на їх управління.

ГО «УААСП» забезпечує можливість оформити всі необхідні правовідносини відповідно до вимог законодавства.

Головне: користувач повинен мати законні підстави для використання музики та врегулювати всі права, необхідні саме для публічного виконання, яке здійснюється у його закладі.

Що потрібно перевірити в договорі?

До підписання договору перевірте:

- ☒ хто є стороною договору;
- ☒ на підставі чого контрагент управляє правами;
- ☒ чи включено публічне виконання;
- ☒ чи охоплено іноземний репертуар;
- ☒ які приміщення ресторану включено;
- ☒ чи поширюється договір на територію закладу/ів;
- ☒ строк дії договору;
- ☒ територію використання;
- ☒ розмір і порядок розрахунку винагороди;
- ☒ порядок подання звітів;
- ☒ відповідальність сторін;
- ☒ порядок зміни тарифу;
- ☒ порядок припинення договору.
- ☒ Каталог творів організації колективного управління або конкретний плей лист з назвами творів;

Відділ ліцензування ГО «УААСП» надає користувачам консультації щодо оформлення прав на використання музики, перевірки репертуару, визначення необхідних документів, порядку укладення договорів, розрахунку винагороди та інших питань, пов'язаних із законним використанням музичних творів у закладах.

З питань отримання ліцензії телефон: +38 050 223 60 32
(також можна зв'язатися через Telegram, Viber).

Від чого залежить вартість використання музики?

Розмір винагороди може залежати від:

- виду закладу;
- площі приміщення;
- кількості посадкових місць;
- способу використання музики;
- проведення концертів або заходів;
- затверджених або узгоджених тарифів.

Оскільки вартість залежить від конкретних характеристик закладу та способу використання музики, єдиної фіксованої суми не існує.

Для зручності користувачів та прозорості з боку ГО «УААСП», розроблено цифровий сервіс «Калькулятор» на основі встановлених ГО «УААСП» тарифів. Заповнивши необхідні дані про свій заклад, користувач може самостійно розрахувати орієнтовний розмір винагороди відповідно до чинних тарифів та обрати оптимальний варіант співпраці.

5. SPOTIFY, YOUTUBE ТА ІНШІ ПЛАТФОРМИ

Чи можна використовувати в ресторані Spotify, YouTube, YouTube Music, Apple Music, Deezer, SoundCloud та інші стримінгові платформи?

Звичайна особиста, сімейна або преміум підписка на стримінговий сервіс сама по собі **не замінює дозволу на публічне виконання музики в ресторані**. Передплата надає можливість прослуховувати музику самостійно або в колі своєї родини, проте не покриває публічного виконання.

Використання музики у ресторані, кафе, магазині, готелі, салоні краси, спортзалі чи іншому закладі є окремим способом використання і потребує відповідного Дозволу на використання об'єктів авторського права від організації колективного управління.

Чи змінює ситуацію підписка Premium або відсутність реклами?

Ні. Підписка **Premium, Family, Individual** чи будь-який інший тарифний план стримінгового сервісу лише розширює можливості користування самим сервісом (наприклад, прослуховування без реклами, офлайн-відтворення або покращену якість звуку), але **не надає права на публічне виконання музичних творів у закладах**.

Для використання музики у ресторані, кафе, магазині, готелі, салоні краси чи іншому закладі необхідно окремо отримати дозвіл на публічне виконання музичних творів. Наразі такий дозвіл на використання найбільшого в Україні авторського репертуару українських та іноземних творів користувачі можуть отримати в ГО «УААСП».

Якщо користувач використовує стримінговий сервіс лише як **джерело відтворення музики, він може це робити за умови, що **права на публічне виконання музичних творів належним чином врегульовані**, зокрема шляхом укладення відповідних договорів з ГО «УААСП» відповідно до вимог законодавства України.*

Чи можна використовувати спеціалізований сервіс музики для бізнесу?

Так, але лише за умови належного врегулювання прав на публічне виконання музичних творів.

Саме по собі використання спеціалізованого музичного сервісу для бізнесу не означає, що користувач отримав усі необхідні майнові права. Такий підхід відповідає як законодавству України, так і міжнародній практиці ліцензування музики.

ГО «УААСП» співпрацює з низкою партнерських музичних сервісів, які надають бізнесу послуги з музичного оформлення закладів. При цьому користувач самостійно укладає договір із таким сервісом щодо надання відповідних послуг, а окремо отримує в ГО «УААСП» дозвіл на публічне виконання музичних творів із репертуару, який вона представляє.

Таким чином, **послуги музичного сервісу та дозвіл на публічне виконання не замінюють, а доповнюють одна одну**, забезпечуючи законне використання музики у закладі.

6. БЕЗОПЛАТНА МУЗИКА

Де знайти музику, яку можна використовувати без оплати?

Такі випадки існують, однак вони є винятком і потребують ретельної перевірки правового статусу музики.

Можливими варіантами є:

- твори, строк чинності майнових авторських прав на які закінчився;
- музика за відкритими ліцензіями, що дозволяють комерційне використання;
- музика, створена спеціально для ресторану з належним оформленням прав.

Водночас слід враховувати, що аранжування, обробка, адаптація чи інша переробка вже існуючих музичних творів не вважаються музикою, створеною спеціально для закладу. Використання таких похідних творів потребує дотримання прав як на сам похідний твір, так і на оригінальний музичний твір, якщо строк охорони прав на нього не закінчився.

Чи означають позначення «royalty-free», «copyright-free» або «free music», що композицію можна вільно вмикати в ресторані?

Не обов'язково. Такі позначення не є підтвердженням того, що музичний твір можна законно використовувати для публічного виконання в комерційному закладі.

Royalty-free зазвичай означає певну модель ліцензування, а не відсутність авторських прав чи необхідності отримання дозволів.

Copyright-free часто використовується як маркетинговий термін і не завжди відповідає реальному правовому статусу твору.

Free music може означати лише можливість безоплатного прослуховування або завантаження, але не право на комерційне використання чи публічне виконання.

Крім того, більшість таких бібліотек містять переважно фонову інструментальну музику, звукові ефекти або композиції, створені для відеоконтенту, реклами чи презентацій. Як правило, вони не охоплюють популярний український та міжнародний комерційний репертуар, який очікують почути відвідувачі ресторанів, кафе чи інших закладів, тому їх використання не завжди відповідає концепції та атмосфері закладу.

Водночас варто враховувати й економічну доцільність такого вибору. Вартість отримання дозволу на публічне виконання музичних творів у ГО «УААСП» для більшості закладів є співмірною із середнім чеком одного відвідувача. Тому використання популярного легального репертуару часто є значно вигіднішим для бізнесу, ніж відмова від нього на користь обмежених бібліотек фонові музики.

**Щоб самостійно оцінити вартість дозволу саме для вашого закладу, можна скористатися спеціальним цифровим продуктом – «Калькулятором», у якому достатньо внести відповідні дані про заклад та умови використання музики для попереднього розрахунку тарифу.*

Чи можна використовувати класичну музику, якщо строк охорони твору закінчився?

Так, але лише за умови, що **закінчився строк охорони** всіх майнових прав, необхідних для відповідного способу використання.

Якщо строк чинності майнових авторських прав на оригінальний музичний твір закінчився, він переходить до **суспільного надбання**, і дозвіл автора на його використання більше не потрібен. Необхідно враховувати, що аранжування, обробки, адаптації чи інші переробки творів можуть бути самостійними об'єктами авторського права та охоронятися окремо.

Водночас це **не означає**, що будь-який запис такого твору можна вільно використовувати. Виконання та фонограми можуть бути самостійними об'єктами суміжних прав і продовжувати охоронятися законом.

Також слід враховувати, що строк охорони авторських прав може відрізнятися залежно від законодавства конкретної держави. Наприклад, у Франції для окремих творів строк охорони був продовжений у зв'язку з Першою та Другою світовими війнами, тому окремі твори можуть охоронятися довше, ніж загальний строк у 70 років після смерті автора.

ГО «УААСП» може перевірити правовий статус конкретного музичного твору через міжнародну інформаційну мережу **CIS-Net**, яка містить відомості про правовласників, репертуар та організації колективного управління, що представляють відповідні права, і надати консультацію щодо необхідності отримання дозволу на його використання.

7. ДІДЖЕЇ ТА ЖИВІ ВИСТУПИ

Чи достатньо заплатити діджею за виступ або створення плейліста?

Ні. Оплата діджею є оплатою його послуг – за виступ, створення плейліста, музичну концепцію, зведення композицій або використання власного обладнання. Вона **не замінює винагороду авторам музичних творів за їх публічне виконання.**

Під час публічного виконання музики авторська винагорода сплачується за **фактичне використання музичних творів.** Для цього користувач подає звіт про використаний репертуар, а зібрана винагорода розподіляється між авторами пропорційно кількості виконань їхніх творів.

Якщо діджей використовує у своєму сеті музичні твори інших авторів, заклад повинен мати **дозвіл на їх публічне виконання**, зокрема від ГО «УААСП» щодо репертуару, який вона представляє.

Винятком є випадок, коли діджей виконує виключно власні авторські твори та самостійно володіє всіма необхідними майновими правами на них. Якщо ж у сеті використовуються ремікси, мікси, семпли або композиції інших авторів, права на їх публічне виконання повинні бути належним чином врегульовані.

Доцільно також погодити з діджеєм:

- хто відповідає за надання переліку використаних творів;
- чи буде закладу надано плейлист для подання звітності.

Які права потрібно врахувати під час живого виступу?

Живі виступи мають свої особливості, оскільки під час них можуть використовуватися два різні способи використання музичного твору:

- **по-перше**, це переробка, аранжування, інше творче опрацювання або виконання твору, що потребує належного врегулювання прав безпосередньо музикантом, гуртом, оркестром чи іншим виконавцем;
- **по-друге**, це публічне виконання музичного твору в закладі, відповідальність за яке несе власник ресторану, готелю, бази відпочинку чи іншого закладу, оскільки саме він використовує музику у своїй господарській діяльності для відвідувачів.

Якщо гурт виконує власні твори, необхідно врегулювати відносини з самим гуртом. Якщо під час живого виступу виконуються твори інших авторів, заклад повинен отримати дозвіл на їх публічне виконання, зокрема від ГО «УААСП» щодо репертуару, який вона представляє. Обов'язок отримати дозвіл на їх публічне виконання покладається саме на суб'єкта господарювання, в закладі якого здійснюється використання музики (ресторан, готель, база відпочинку тощо), а не на музикантів, які здійснюють виконання. Оплата гонорару музикантам або гурту не замінює отримання такого дозволу.

Чи може ресторан знімати виступ і публікувати відео?

Так, але лише за умови отримання всіх необхідних дозволів. Проведення живого виступу та дозвіл на публічне виконання музичних творів не надають автоматично права записувати та публікувати такий виступ.

Створення відеозапису, його монтаж, розміщення в мережі Інтернет, надання до нього інтерактивного доступу, використання в рекламі чи просування в соціальних мережах є **окремими способами використання** об'єктів авторського права і суміжних прав, які потребують самостійного врегулювання.

У такому випадку ресторану необхідно отримати відповідні дозволи від правовласників або організації колективного управління, а також врегулювати права виконавців, виробників фонограм (за їх наявності) та інших осіб, права яких можуть використовуватися у відповідному записі.

8. СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ТА РЕКЛАМА

Як ресторану використовувати музику в дописах, Stories, Reels, TikTok, YouTube і рекламних роликах?

Використання музики у відеоконтенті для соціальних мереж, YouTube або рекламних роликів має свої особливості. Додавання музичного твору до відео (синхронізація), його відтворення та надання доступу до такого контенту через мережу Інтернет є окремими способами використання об'єктів авторського права і суміжних прав, які потребують належного врегулювання.

Перед використанням музики рекомендуємо перевірити:

- чи дозволяє платформа використовувати відповідний трек для бізнес-акаунтів;
- чи дозволене комерційне використання;
- чи поширюється дозвіл на рекламу та просування відео;
- які права охоплює ліцензія платформи.

Наприклад, у TikTok для бізнесу використовується Commercial Music Library, а в Instagram бізнес-акаунти часто мають обмежений доступ до музичного каталогу саме через особливості ліцензування.

Якщо користувач планує використовувати музичний твір у комерційному відео, яке не охоплюється ліцензіями платформи, **необхідно отримати відповідний дозвіл від правовласника або організації колективного управління**, яка представляє відповідні майнові права.

ГО «УААСП» у кожному конкретному випадку питання надання дозволу, його умови та розмір винагороди погоджує із відповідними авторами та правовласниками. При цьому враховуються, зокрема, спосіб використання твору, мета використання, репутація користувача, територія, строк та інші істотні умови майбутнього використання.

Чи можна бізнес-акаунту використовувати музику з внутрішньої бібліотеки Instagram, Facebook, TikTok або YouTube?

Не завжди. Перед використанням музики необхідно перевірити умови конкретної платформи та статус облікового запису. Той факт, що музичний твір доступний у внутрішній бібліотеці платформи, не означає, що його можна використовувати в комерційних цілях.

Такий доступ може бути обмежений:

- певними категоріями користувачів;
- некомерційними публікаціями;
- використанням виключно в межах функціоналу конкретної платформи;
- заборонаю використання у рекламі або просуванні публікацій.

**Наприклад, TikTok надає бізнес-акаунтам доступ переважно до Commercial Music Library, а Instagram і Facebook можуть обмежувати використання окремих музичних творів для бізнес-профілів або рекламного контенту.*

Якщо музичний твір недоступний для комерційного використання або користувач планує використати його в рекламі, проморолику чи іншому комерційному контенті, необхідно отримати окремий дозвіл від правовласника або організації колективного управління, яка представляє відповідні права. ГО «УААСП» може надати консультацію та відповідний дозвіл на використання.

Чи поширюється дозвіл на звичайний допис на платну рекламу?

Дозвіл на публічне виконання музичних творів не поширюється на використання музики у рекламі, брендованому контенті чи інших аудіовізуальних матеріалах. Водночас окремо отриманий дозвіл на синхронізацію може передбачати право використовувати музичний твір у рекламних кампаніях, якщо це визначено умовами такого дозволу.

9. НАЙПОШИРЕНІШІ ПОРУШЕННЯ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Які порушення найчастіше допускають ресторани?

Найпоширеніші ситуації:

- використання стримінгових сервісів (Spotify, YouTube, Apple Music тощо) без належного отриманого Дозволу від організації колективного управління;
- переконання, що оплата діджею, музичному сервісу або гурту автоматично охоплює всі необхідні майнові права;
- отримання дозволу лише на публічне виконання, а використовувати і на офіційних сторінках закладу;
- використання музики, яка не входить до репертуару правовласника чи організації, з якою укладено договір;
- використання музики у відео, рекламі чи соціальних мережах без окремого дозволу на синхронізацію;
- неперевірені твердження про «royalty-free», «copyright-free» або «free music»;
- незберігання договорів, документів про оплату та інших підтверджень отримання Дозволу на використання об'єктів авторських прав;
- продовження використання музики після закінчення строку дії дозволу.

Більшості таких помилок можна уникнути, звернувшись до відділу ліцензування ГО «УААСП». Фахівці допоможуть визначити, які саме права необхідно врегулювати, перевірять репертуар, нададуть консультацію щодо необхідних дозволів і допоможуть оформити їх відповідно до законодавства України.

Номери телефонів:
+38 044 223 60 32
+38 050 223 60 32

Електронна пошта:
INFO@UACRR.ORG.UA

Які ризики виникають для ресторану?

Можливими наслідками є:

- вимога припинити використання музики;
- претензія організації колективного управління, правовласника або його представника;
- вимога сплатити винагороду;
- вимога виплатити штраф, компенсацію та відшкодувати збитки;
- судовий спір;
- блокування або видалення відео;
- додаткові витрати на юридичний супровід;
- репутаційні втрати.

Способи цивільно-правового захисту визначені Законом України «Про авторське право і суміжні права» та Цивільним кодексом України.

Як діяти після отримання претензії або рахунку?

Не варто ігнорувати претензію чи інше звернення. Подальші дії залежать від того, хто звернувся.

Якщо ви маєте чинний дозвіл від ГО «УААСП» на використання відповідного репертуару, повідомте про це заявника, та вкажіть звернутися безпосередньо до ГО «УААСП» для підтвердження обсягу наданих прав.

Якщо претензію направив безпосередньо правовласник або ГО «УААСП», рекомендується перейти до **досудового врегулювання** спору. Варто ознайомитися з матеріалами, обговорити обставини справи та можливість її врегулювання без звернення до суду.

Важливо враховувати, що незнання вимог законодавства не звільняє Користувача від відповідальності за неправомірне використання об'єктів авторського права і суміжних прав. Сам факт придбання музики, оплати послуг діджея чи використання відкритих платформ не означає автоматичного отримання права на публічне використання музичних творів.

Судова практика у справах про порушення авторського права виходить із необхідності захисту прав авторів та інших правовласників, якщо підтверджено факт неправомірного використання творів.

Рекомендується залучити юриста для аналізу документів та участі в переговорах. Якщо заявник уже готується до судового розгляду, як правило, у нього наявні належним чином зафіксовані докази використання музичних творів. Тому своєчасне досудове врегулювання часто дозволяє уникнути додаткових витрат, судового спору та можливого стягнення компенсації.

Як мінімізувати ризик виникнення претензій?

Найкращий спосіб захистити ресторан – завчасно врегулювати всі необхідні права, а саме:

- отримати в ГО «УААСП» дозвіл на публічне використання (публічне виконання) музичних творів щодо репертуару, який вона представляє;
- укласти договір про виплату справедливої винагороди за використання фонограм, у яких зафіксовані відповідні музичні твори;
- зберігати договори та додатки до них;
- рахунки та платіжні документи;
- договори або ліцензії музичних сервісів (за їх використання);
- звіти про використання музики;
- документи щодо проведення живих виступів.

Наявність належним чином оформлених документів, зокрема договору з ГО «УААСП», не лише мінімізує ризик порушення авторського права і суміжних прав, а й дозволяє підтвердити правомірність використання музики у разі виникнення претензій з боку правовласників чи організацій колективного управління.

ФІНАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ДЛЯ ВЛАСНИКА РЕСТОРАНУ

Перед тим як увімкнути музику для гостей, переконайтеся, що:

- ☒ ви отримали дозвіл на публічне використання (публічне виконання) музичних творів, зокрема від ГО «УААСП» щодо репертуару, який вона представляє;
- ☒ укладено договір про виплату справедливої винагороди за використання фонограм, у яких зафіксовані відповідні музичні твори;
- ☒ використовується не лише особиста передплата на стримінговий сервіс, а і отриманий Дозвіл на публічне використання музичних творів;
- ☒ перевірено повноваження контрагента;
- ☒ договір охоплює фактичний репертуар, який використовується у закладі;
- ☒ врегульовано всі необхідні майнові права на відповідний спосіб використання;
- ☒ ви сплачуєте винагороду (роялті) та надаєте відповідні звіти за використані музичні твори;
- ☒ усі договори, рахунки та платіжні документи належним чином зберігаються;
- ☒ окремо врегульовано використання музики у рекламі, соціальних мережах та інших аудіовізуальних матеріалах (за наявності);
- ☒ у договорах із діджеями, музикантами чи гуртами визначено порядок використання створеного ними контенту, якщо він записується або публікується;
- ☒ строк дії всіх дозволів і договорів є чинним.

Використання музики у господарській діяльності відповідно до законодавства зобов'язує користувача отримати дозвіл на використання музичних творів.

Якщо ви використовуєте музику у своєму закладі, зверніться до відділу ліцензування ГО «УААСП». Фахівці допоможуть перевірити репертуар, визначити необхідні договори, розрахувати вартість дозволу та отримати дозвіл на використання музики.

Звертаємо увагу, що цей чекліст має виключно інформаційний характер. Він не є офіційним роз'ясненням, методичними рекомендаціями чи правовою консультацією та не враховує особливостей кожної конкретної ситуації. З питань правомірного використання музики рекомендуємо звернутися за консультацією до фахівців УКРНОІВІ, організацій колективного управління, патентних повірених України, адвокатів або інших фахівців у сфері інтелектуальної власності.

Власенко К. Музика в ресторані: як використовувати правомірно : чекліст / Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій», Громадська організація «Українська агенція з авторських та суміжних прав» / художнє оформлення Шистя П. К.: УКРНОІВІ, 2026. 33с.

© УКРНОІВІ, УААСП, 2026 Attribution 4.0 International (CC-BY-4.0) Ліцензія не поширюється на контент у цьому виданні, що не належить УКРНОІВІ. Візуальні елементи: Canva Pro.